

ÅRSBERETNING 2022

Hias' virksomhet

Hias IKS er et interkommunalt vann og avløpsselskap som er eid av kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker. Selskapet er organisert som IKS (interkommunalt selskap) etter lov om interkommunale selskaper. Selskapet driver forskjellige anlegg og tekniske installasjoner i alle eierkommunene, og har sitt hovedkontor i Stange kommune.

Formålet med Hias IKS (selskapet) er å anlegge, eie og drive kommunaltekniske fellesanlegg for vann og avløp i de deltakende kommuner etter de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, konsesjonsvilkår samt rammevilkår fastsatt av kommunene. Hvilke anlegg som til enhver tid er fellesanlegg skal framgå av «Kommunedelplan for vann og avløp».

Etter anmodning fra en eller flere av de deltakende kommuner kan selskapet utøve forvaltningsmyndighet og påta seg andre oppgaver som faller naturlig innenfor Hias sitt virksomhetsområde. Slike oppgaver skal reguleres i avtaler med den eller de kommuner oppgavene gjelder.

Når dette fremmer selskapets kompetanse eller gir beregnede teknisk/ økonomiske driftsfordeler i tilknytning til kjernevirksomheten kan selskapet, eller heleide datterselskaper av selskapet:

- etablere selskaper som er organisert i henhold til norsk aksjelovgivning alene eller i samarbeid med andre,
- opprette samarbeid med andre kommuner eller IKS, og
- påta seg oppgaver for andre kommuner eller selskap.

Etablering av selskaper, alene eller sammen med andre, krever vedtak i representantskapet.

Næringsvirksomhet ut over selvkostområdet skal ikke innebære vesentlig risiko. Selskapet skal innenfor eget virksomhetsområde vurdere rammebetingelser, trender og utviklingstrekk innenfor VA- sektoren, og kan framlegge begrunnede forslag til endringer av Selskapsavtalen når situasjonen tilsier det.

Rettvisende oversikt over utvikling og resultat

Hias IKS har i hovedsak inntekter fra salg av vann og rensing av avløp i Hamar, Løten, Ringsaker og Stange. Denne virksomheten er basert på langsiktige avtaler med eierkommunene.

Hias IKS har i 2022 hatt en omsetning på 171,9 mill. kr, og et regnskapsmessig underskudd før og etter skatt på 8,8 mill. kr. I 2021 var omsetningen 147,3 mill. kr og det regnskapsmessige overskudd før og etter skatt på 10,6 mill. kr. Økte strøm- og rentekostnader har preget 2022, og sammenlignet med 2021 har disse kostnadene økt med 30 mill. kr. Innvilget strømstøtte på 1,6 mill. kr knyttet til forbruk er da fratrukket. For å motvirke likviditetsmessige utfordringer knyttet til økte strømkostnader fikk selskapet anledning til å foreta en ekstraordinær tilleggsfakturering av kommunene på 17 mill. kr.

Egenkapitalandelen er redusert fra 12,2% i 2021 til 11,8% ved utgangen av 2022. Dette som følge av at investeringer i hovedsak finansieres ved låneopptak. Selskapet har gjennomført store investeringer over flere år og har ved utgangen av 2022 bokførte verdier til en verdi av 1 237 mill. kr med tilhørende lånegjeld på 1 139 mill. kr. Investeringer i 2022 beløp seg til totalt 61 mill. kr og er i hovedsak relatert til ferdigstilling av nytt vannbehandlingsanlegg, ferdigstilling av oppgradering av biologisk rensetrinn og gjennomføring av prosjekt for fosforfjerning.

Inntektene er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter ("Lov om vann og kloakkavgifter" og "Lov om forurensning") og skal være til selvkost etter "Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer". Utvikling i selvkost har vært slik:

Selvkost-område	2018	2019	2020	2021	2022	
Vann	Selvkostgrad dette året	80 %	81 %	103 %	97%	81%
	Saldo selvkostfond pr 01.01	13.034	5.493	- 2.816	-1.622	-3.135
	Årets avsetning til fond/bruk av fond	-7.757	-8.340	1.225	-1.466	-14.857
	Kalkulatorisk rente på fond	217	30	-31	-46	-374
	Saldo selvkostfond pr 31.12	5.493	- 2.816	- 1.622	-3.135	-18.368
Avløp	Selvkostgrad dette året	88 %	105%	116%	98%	88%
	Saldo selvkostfond pr 01.01	-6.991	- 15.991	- 12.418	-524	-2.358
	Årets avsetning til fond/bruk av fond	-8.730	3.896	11.983	-1.806	-13.351
	Kalkulatorisk rente på fond	- 269	- 323	- 89	-28	-320
	Saldo selvkostfond pr 31.12	- 15.991	- 12.418	- 524	-2.358	-16.038
Kalkulasjonsrente selvkost	2,37%	2,30%	1,39%	1,96%	3,54%	

Selvkostfond vises i mill. kr. Underdekning vises som negativt tall.

Sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer

Ferdigstillelse av nytt vannbehandlingsanlegg i 2022 sikrer at vårt forsyningssystem tilfredsstillende krav til hygieniske barrierer og tosidig forsyning. Risikoen for mangelfull leveranse av drikkevann vil dermed bli betydelig redusert.

Ved innføring av EUs nye industriutlippsdirektiv er næringsmiddelindustrien pålagt å fjerne nitrogen. Det er også varslet krav om nitrogenfjerning for alle større renseanlegg med resipienter knyttet til Oslofjorden, og et spesifikt krav om at dette blir et vilkår for å ha næringsmiddelindustri tilknyttet. Foreløpig er det usikkert både når kravene blir implementert og hva det vil innebærer av endringer og tilhørende kostnader. Behovet for og nødvendigheten av å kontinuerlig tilpasse seg endringer i rammebetingelser kan få store både tekniske og økonomiske konsekvenser.

I vannbransjen er det generelt et stort rekrutteringsbehov og utfordringer med å skaffe tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Dette innebærer en risiko for Hias, både med tanke på å miste egen kompetanse og på ikke å få kjøpt nødvendig kapasitet og kompetanse når det trengs. Konsekvensene av dette kan være utfordringer med gjennomføringen av nødvendige prosjekter. Hias arbeider aktivt med rekruttering, gir støtte til videreutdanning og deltar i trainèeordninger for å redusere denne risikoen. Selskapet legger også opp til at vi til enhver tid har 3 lærlinger, samt at vi tar inn elever på praksis i forbindelse med faget yrkesfaglig fordypning (YFF). Videre er Hias opptatt av å støtte oppunder VG2-linjen i kjemi-, prosess- og laboratoriefaget på Ringsaker videregående skole, som ble opprettet høsten 2021, slik at den etableres som et fast tilbud. Hias legger også vekt på å ha et godt arbeidsmiljø, ettersom dette er en viktig konkurransefaktor i kampen om kompetansen.

Hias gjennomfører årlige risikovurderinger knyttet til tilsiktet risiko. Det foretas vurderinger av både verdier, trusler og sårbarhet. Disse utgjør til sammen grunnlaget for de risikoreducerende tiltakene og sikringsmålsetningene. I 2022 er det gjennomført en 3. parts vurdering av systemet for tilsiktet risiko.

Finansiell risiko

Siden prisene til eierkommunene er basert på selvkost, vil risikoen knyttet til fremtidige resultater i Hias IKS være begrenset. Selvkostgraden er rentesensitiv, hvilket innebærer at større svingninger i rentemarkedet får konsekvenser for prisen Hias kan levere sine tjenester til. Dette vil være uavhengig av lånebelastning.

Eventuelle usikkerheter er først og fremst knyttet til endringer i de eksterne rammebetingelsene. Hvis slike endringer inntreffer, vil konsekvensene i hovedsak være endringer i prisene til kundene, ikke endringer i selskapets resultat og balanse. Imidlertid kan store svingninger gjennom året skape kortsiktige likviditetsutfordringer, siden prisene for året fastsettes senest i oktober året før og er i utgangspunktet faste.

Gjennom IKS-loven har eierkommunene et solidarisk ansvar for selskapets forpliktelser. Eierkommunene utgjør også det vesentligste av kundegrunnlaget for selskapet, noe som innebærer at både markeds- og kredittrisiko vurderes å være lav. Eierkommunenes andel av omsetning og kundefordringer per 31.12.22 utgjorde henholdsvis 98 % og 60 %. Forskjellen mellom eierkommunenes andel av omsetning og kundefordringer skyldes utestående hos BaneNor i forbindelse med viderefakturering av avtalte investeringsprosjekter. Selskapet er eksponert for renterisiko, siden selskapets gjeld har flytende rente.

Ansvarsforsikring

Selskapet har tegnet styreansvarsforsikring i Protector. Forsikringssummen er 10 mill. kr., uten krav om egenandel. Forsikringssummen er begrenset til pr skadetilfelle og totalt i forsikringsåret. Forsikringen gjelder både tidligere, nåværende eller fremtidige medlemmer av styret og/eller ledelsen, samt øvrige ansatte som eventuelt vil være anklaget. Forsikringen dekker krav grunnet i handling eller unnlatelse foretatt etter 1.1.2010. Forsikringen omfatter erstatning for formuestap, det vil si økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av fysisk skade på person eller ting, som følge av fremsatt krav mot sikret for personlig ledelsesansvar.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2022 er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Bærekraft

Selskapet har en bærekraftpolitikk som legger vekt på bærekraft i et langsiktig perspektiv, med balanse mellom miljømessige, sosiale og økonomiske forhold. Selskapet lager årlig en kvalitets- og bærekraftsrapport som er tilgjengelig på selskapets nettsider. Rapporten omfatter blant annet selskapets klimaregnskap, samt mer detaljerte beskrivelser av mål og tiltak for kvalitet og bærekraft.

Ytre miljø

Selskapet har som mål å bli klimanøytralt, og for å følge utviklingen utarbeides klimaregnskap. Fra 2021 til 2022 har selskapets klimagassutslipp blitt redusert med 35% til 2.456 tonn CO2 ekvivalenter. Dette skyldes hovedsakelig ferdigstillelse av investeringsprosjekter og gjennomføring av selskapets strategi for gjenvinning av avløp og reduksjon av kjemikalieforbruk.

Selskapets virksomhet er underlagt lovverk og konsesjonsvilkår, som alle ble overholdt i 2022. Selskapet har et godt ledelsessystem for miljø og kvalitet, og ble sertifisert i henhold til ISO 9001 og ISO 14001 i 2021. En ny revisjon ble gjennomført i 2022 med gode resultater.

Arbeidsmiljø

Selskapet er opptatt av å skape et godt arbeidsmiljø preget av åpenhet og tillit, og gjennomfører arbeidsmiljøundersøkelser regelmessig med gode resultater. Arbeidsmiljøutvalget fungerer godt, og turnoveren i selskapet er lav. I 2022 ble nærværsmålet på 96% oppnådd, med et totalt sykefravær på 3,6%, hvorav 0,5% var langtidsfravær. Dette er en økning fra 2021, hvor sykefraværet var på 3,4% og langtidsfraværet var på 0,8%.

I 2022 har det vært rapportert om 5 uønskede hendelser med personskader og 2 nestenulykker. Tre av hendelsene medførte sykmelding.

Selskapet bidrar også til samfunnsansvar gjennom deltakelse i lærlinge- og traineeordninger, samt ved å tilby praksisplasser og arbeidstrening gjennom NAV og attføringsbedrifter.

Likestilling og mangfold, samt tiltak for å hindre diskriminering

Selskapet har 52 fast ansatte ved utgangen av året, hvorav 1 deltidsstilling. Av de fast ansatte er 14 kvinner (27 %). I administrative stillinger er kvinneandelen 67 %, mens den i virksomheten for øvrig utgjør 19%. Andel kvinner i ledergruppen er 50 %. Utover sommervikarer og kortere ferievikariater har det i 2022 vært 1 midlertidig stilling for å dekke opp for permisjoner. I 2022 har gjennomsnittlige antall uker foreldrepermisjon vært 44 for kvinner og 15 for menn. Selskapet har en policy om lik lønn for arbeid av lik verdi og har nedfelt at lønnspolitikken skal bidra til å fremme likestilling og forhindre diskriminering. Selskapet har et gjennomarbeidet stillings- og lønnsvurderingssystem som årlig er gjenstand for drøfting med tillitsvalgte. Systemet har fokus på avlønning basert på stillingskrav, kompetanse og erfaring. Selskapet gjennomførte ikke lønnskartlegging i 2022, da dette ble gjennomført i 2021.

Selskapet arbeider aktivt for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. I samarbeid med de tillitsvalgte har selskapet revidert risikokartleggingen knyttet til området i 2022. Selskapets vurdering er fortsatt at risikoen for diskriminering og manglende likestilling i arbeidssituasjonen er lav, men det vil alltid være en potensiell risiko knyttet til utvelgelse i rekrutteringsprosesser da disse baseres på subjektive vurderinger. For å redusere risikoen er selskapet opptatt av gode rutiner i rekrutteringsarbeidet, samt god opplæring av de involverte. Selskapet har uttalte mål om å øke mangfoldet og vil prioritere søkere fra underrepresenterte grupper dersom kvalifikasjonene er ellers like. Selskapet avdekket ingen uforklarlige lønnsforskjeller i fjorårets lønnskartlegging, og eventuelle lønnsforskjeller forklares av ulike kompetansekrav, kvalifikasjoner eller ansiennitet.

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven

Hias IKS har organisert seg i tre avdelinger: drift, plan/prosjekter og administrative fellestjenester. I tillegg har selskapet en stab som består av administrerende direktør og kommunikasjonssjef. Staben og avdelingen for administrative fellestjenester leverer tjenester til hele organisasjonen. Innkjøp er en fellestjeneste som er ansvarlig for å følge opp kravene i åpenhetsloven.

Hias IKS har ikke utarbeidet egne retningslinjer knyttet til åpenhetsloven, men har forankret åpenhetslovens krav i selskapets bærekraftpolitikk, etiske retningslinjer og anskaffelsesstrategi og -reglement. Selskapet har utarbeidet en rutine for å håndtere åpenhetsloven inkludert gjennomføring av aktsomhetsvurderinger. Den valgte tilnærmingen og rutinen ble vedtatt i styret i desember 2022. Rutinen innebærer at selskapet gjennomfører en årlig risikovurdering av selskapets leverandører, med et kjøpsomfang pr år som overstiger nasjonal terskelverdi for forsyningssektoren. Leverandørene blir vurdert ut fra bransjen de tilhører, samt Hias' kunnskap om leverandøren basert på hva selskapet kjøper og kjennskap til bakenforliggende leverandørkjede. Bransjevurderingen baserer seg på DFØs (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) høyrisikoproduktliste som beskrives på *anskaffelser.no*. Listen omfatter produktkategorier hvor det foreligger høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Hvis selskapet vurderer en leverandør å ha middels eller høy risiko, iverksettes ulike tiltak med spørsmål og krav til ytterligere dokumentasjon. Basert på tilbakemeldingene vil behovet for ytterligere tiltak bli vurdert. I tillegg foretar selskapet en risikovurdering i

forbindelse med alle nye anskaffelser, hvor krav til leveranser og dokumentasjon tilpasses ut fra resultatet av vurdert risiko.

Selskapet har gjennomført aktsomhetsvurdering uten at det er avdekket faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser hos selskapets leverandører. Det er derfor heller ikke iverksatt eller planlagt iverksatt spesielle tiltak.

Forskning og utvikling

Hias IKS har utviklet en patentert metode, kalt Hias-prosessen, for biologisk rensing av avløp. Tidligere har rettighetene blitt overført til Hias How₂O AS. Ombygging av det biologiske rensetrinnet til biologisk rensing ble fullført i 2022, og anlegget for gjenvinning av fosfor som struvitt ferdigstilles i første kvartal av 2023. Hias har inngått en intensjonsavtale med Norgro for å markedsføre og distribuere struvitten som gjødsel. Basert på metodene over og selskapets arbeid med å gjenvinne ressurser fra avløpsvann ut fra prinsippene om sirkulær økonomi, har selskapet en rolle i Horizon 2020 prosjektet «Wider Uptake» i perioden 2020 – 2024.

Som følge av varslede krav om nitrogenfjerning både for næringsmiddelindustrien og renseanlegg, har Hias igangsatt et prosjekt for å se på hvordan kravet til nitrogenfjerning kan løses i Hias-prosessen. I tillegg har Hias etablert et samarbeidsprosjekt med næringsmiddelindustrien for å finne den beste løsningen for industrien som er tilknyttet Hias.

I samarbeid med Hias How20 AS har vi i 2022 igangsatt et prosjekt sammen med Oslo Met om styring og optimalisering av prosessanlegg basert på maskinlæring.

Redegjørelse for årsregnskapet og resultatdisponering

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse med noter et riktig bilde av virksomhetens resultat for 2022 og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Styret ønsker også å understreke at Hias IKS ved utgangen av 2022 har et ikke balanseført estimatavvik for pensjon på 20,6 mill. kr. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet. Med bakgrunn i ovenstående anbefales årets regnskapsunderskudd dekket av egenkapitalen.

Styrets arbeid

I 2022 ble det avholdt 7 ordinære styremøter og 1 ekstraordinært. Viktige saker som ble behandlet var oppfølging av de store byggeprosjektene, som nytt vannbehandlingsanlegg og omlegging til biologisk rensing med gjenvinning av fosfor. Styret hadde også tett oppfølging av selskapets økonomi i en tid preget av økte strøm- og rentekostnader. Styret ba høsten 2020 eierne om å etablere en prosess for fornyelse av eierens strategier for selskapet, da det gjeldende plangrunnlaget løper ut i 2023. Arbeidet med ny eierstrategi har tatt lengre tid enn forventet, men i desember 2022 ble det gjennomført strategisamling med eierne som avklarte veien videre.

I august 2022 signaliserte administrerende direktør at han ønsket å gå av med pensjon våren 2023, styret startet derfor på høsten arbeidet med å rekruttere ny administrerende direktør.

I 2022 ble det avholdt 5 møter med representantskapet. Det er styrets oppfatning at representantskapet og eierne, gjennom ordinær rapportering er godt informert om selskapets status og investeringsbehov de nærmeste årene.

Styret takker de ansatte for godt arbeid i 2022.

Hamar, den 14.03.2023

Styret for Hias IKS

Kirsti Mengshoel

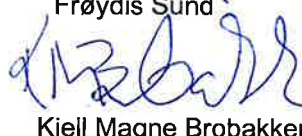

Nina Utkilen

Frøydis Sund

Jarle Kristian Tønges

Marianne le Fèvre

Steinar Hagelund

Kjell Magne Brobakken
Styreleder

Morten Finborud
Adm.direktør

Årsregnskap 2022

Hias Iks

Resultatregnskap
· Balanse
Kontantstrøm
Noter

Org.nr.: 947 293 265

Resultatregnskap

Hias Iks

Tall i hele tusen

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2022	Budsjett 2022	2021
Salgsinntekt	2	170 891	171 681	147 062
Annen driftsinntekt		964	392	226
Sum driftsinntekter		171 855	172 073	147 288
Lønnskostnad	3, 4	57 807	57 884	56 772
Avskrivning av driftsmidler	5	54 772	54 862	38 213
Nedskrivning driftsmidler	5	0	0	3 831
Annen driftskostnad	6	44 282	53 799	29 052
Sum driftskostnader		156 860	166 545	127 868
Driftsresultat		14 994	5 528	19 420
Finansinntekter og finanskostnader				
Annen renteinntekt		1 371	1 609	459
Annen finansinntekt		35	0	22
Verdireduksjon markedsbaserte omløpsmidler		14	0	0
Annen rentekostnad	7	25 120	25 159	9 307
Annen finanskostnad		76	0	6
Resultat av finansposter		-23 804	-23 550	-8 833
Resultat før skattekostnad		-8 809	-18 022	10 587
Skattekostnad på resultat	8	0	0	-3
Resultat		-8 809	-18 022	10 589
Årsresultat		-8 809	-18 022	10 589
Overføringer				
Avsatt til annen egenkapital	9	-8 809	0	10 589
Sum overføringer		-8 809	0	10 589

Balanse

Hias Iks

Tall i hele tusen

Eiendeler	Note	2022	2021
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Bygninger og bygningsmessige anlegg		88 611	448 943
Ledningsnett, grøfter ol.		406 561	426 064
Utearealer, plasser ol.		1 741	1 727
Maskiner og anlegg		223 081	239 809
Biler, transport- og anleggsmaskiner		2 196	2 782
Utstyr og inventar		3 424	3 696
Verktøy og tekniske installasjoner		84 024	103 382
Edb-utstyr og andre kontormaskiner		5 554	5 707
Anlegg under utførelse	5	422 610	0
Sum varige driftsmidler	5, 10	1 237 801	1 232 110
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	161	161
Obligasjoner		260	267
Pensjonsmidler	4	2 998	2 780
Sum finansielle anleggsmidler		3 419	3 208
Sum anleggsmidler		1 241 220	1 235 318
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		29 657	18 160
Andre kortsiktige fordringer		2 197	6 308
Sum fordringer		31 854	24 468
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	72 642	114 310
Sum omløpsmidler		104 496	138 778
Sum eiendeler		1 345 716	1 374 096

Balanse

Hias Iks

Tall i hele tusen

	Note	2022	2021
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital	9, 13	20 000	20 000
Sum innskutt egenkapital		20 000	20 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9, 13, 14	139 000	147 809
Sum opptjent egenkapital		139 000	147 809
Sum egenkapital		159 000	167 809
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	12 463	8 324
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	9	1 139 113	1 118 049
Sum annen langsiktig gjeld	7	1 139 113	1 118 049
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		20 914	37 463
Skyldig offentlige avgifter		4 472	3 814
Annen kortsiktig gjeld		9 755	38 637
Sum kortsiktig gjeld		35 141	79 914
Sum gjeld		1 186 717	1 206 287
Sum egenkapital og gjeld		1 345 716	1 374 096

Hamar, 14.03.2023

Styret i Hias Iks

Kjell Magne Brobakken
styreleder

Kirsti Mengshoel
nestleder

Jarle Kristian Tangen
styremedlem

Steinar Hagelund
styremedlem

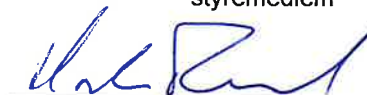
Marianne Jensen Le Fèvre
styremedlem

Frøydis Elisabeth Sund
styremedlem

Nina Haug Utkilen
styremedlem

Morten Finborud
daglig leder

Indirekte kontantstrøm

Hias Iks

	Note	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		-8 809	10 587
Periodens betalte skatt		0	-4
Ordinære avskrivninger		54 772	38 213
Nedskrivning anleggsmidler		0	3 831
Endring i kundefordringer		-11 497	1 239
Endring i leverandørgjeld		-16 550	3 004
Endring i andre tidsavgrensingsposter		-20 191	22 124
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-2 275	78 994
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-60 463	-152 124
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		7	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-60 456	-152 124
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		56 700	128 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		35 636	26 693
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		21 064	101 307
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-41 667	28 177
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnel:		114 310	86 133
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		72 642	114 310

Noter

Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Beløp

Alle beløp er oppgitt i norske kroner og i hele tusen.

Salgsinntekter

Inntekter fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan utlignes. Virksomhetens drift som skjer til selvkost er ikke skattepliktig.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Langsiktig og kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler som tilfredsstillt kravene til en handelsportefølje er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Selvkostfond

Virksomheten er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter og skal være til selvkost etter "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester". Selvkostfond er ikke balanseført. Oversikt over selvkostfond og selvkostresultater for det enkelte selvkostområde fremgår av note 14.

Noter Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER, forts.

Pensjoner

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om tjenestepensjon. Tariffestet kollektiv tjenestepensjon tilfredsstiller kravene i lov om tjenestepensjon. Selskapet fører pensjonsforpliktelsene netto. Selskapets pensjonsansvar er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i forhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger, vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

NOTE 2 – SALGSINNTEKTER

Geografisk område er kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker.

Pr. Virksomhetsområde	2022	2021
Vann	62 268	48 289
Avløp	108 796	98 035
Andre	791	738
Sum	171 855	147 062

NOTE 3 - LØNSKOSTNADER, ÅRSVERK, GODTGJØRELSE MV.

Lønnskostnader	2022	2021
Lønninger	43 111	41 965
Arbeidsgiveravgift	6 907	6 792
Pensjonskostnader	6 320	6 745
Andre ytelser	1 469	1 271
Sum	57 807	56 772
Gjennomsnittlig antall årsverk	55,8	56,6

Ytelser til ledende personer	Adm. direktør	Styret/rep.skap
Lønn	1 655	456
Pensjonsutgifter	291	
Annen godtgjørelse	0	

Revisor

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2022	2021
Lovpålagt revisjon	91	124
Skatterådgivning	5	10
Annen bistand	18	0
Sum revisjonshonorar	114	134

Noter

Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 4 - PENSJONER

Foretakets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede kollektive tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse og omfatter 56 ansatte pr 31.12.2022.

Tjenstepensjonsordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon inntil 66 % av pensjonsgrunnlaget. I tjenstepensjonsordningen inngår også uføre-, ektefelle-, barnepensjon og AFP/tidligpensjon. Disse ytelsene samordnes med pensjoner som utbetales fra folketrygden. Tjenstepensjonsordningen i KLP er etter Norsk Regnskapsstandard nr 6 definert som en multiemployer plan. Hias har balanseført sin andel av totale pensjonsforpliktelser, og resultatført årets pensjonskostnad. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Selskapet følger NRS om Pensjoner. Estimatavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad det overstiger 10 % av det største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

	2022	2021
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	7 767	7 608
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	2 788	2 310
Avkastning på pensjonsmidler	-4 208	-3 278
Resultatført estimatavvik	549	652
Resultatført planendring		
Administrasjonskostnad	237	237
Arbeidsgiveravgift	813	859
Ansattes egenandel	-813	-784
Netto pensjonskostnad	7 133	7 605
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	137 894	140 325
Pensjonsmidler	-108 933	-113 511
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-20 583	-22 270
Arbeidsgiveravgift	4 084	3 781
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	12 463	8 324
Økonomiske forutsetninger:	2022	2021
Diskonteringsrente	3,00 %	1,90 %
Forventet avkastning på fondsmidler	5,20 %	3,70 %
Forventet lønnsregulering	3,50 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	2,63 %	1,75 %
Forventet G-regulering	3,25 %	2,50 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

NOTE 5 - VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Anskaffelses- kost pr 01.01.	Tilgang	Avgang	Årets av- skrivninger	Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.	Bokført verdi pr 31.12.	nerav
							anlegg under utførelse
Vann							
Bygningsmessige anlegg	387 454	17 354	0	9 587	31 878	372 931	365 182
Ledningsnett, grøfter ol.	391 040	6 444	0	9 642	116 135	281 349	8 328
Tomter og utearealer	2 322	0	0	36	239	2 083	0
Maskiner og anlegg	72 542	0	639	2 566	26 945	44 958	0
Utstyr og inventar	3 193	0	0	164	1 928	1 266	0
Verktøy og tekniske installasjoner	11 342	95	0	648	3 530	7 908	95
Edb-utstyr oa. kontormaskiner	578	0	0	0	578	0	0
Sum Vann	868 471	23 894	639	22 643	181 232	710 494	373 604
Avløp							
Bygningsmessige anlegg	136 287	994	0	2 949	79 676	57 605	968
Ledningsnett, grøfter ol.	211 557	9 265	0	4 822	74 100	146 722	13 182
Tomter og Uteareal	0	98	0	7	7	91	0
Maskiner og anlegg	250 167	1 779	0	12 697	70 909	181 037	2 930
Transport- og anleggsmaskiner	21	0	0	2	13	8	0
Utstyr og inventar	120	0	0	11	77	43	0
Verktøy og tekniske installasjoner	139 067	18 450	0	7 254	59 296	98 221	29 417
Sum Avløp	737 220	30 585	0	27 742	284 079	483 727	46 496

Under avskrivning av maskiner og anlegg under avløp ligger nedskrivning på TNOK 3 831.

Noter Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 5 - VARIGE DRIFTSMIDLER, forts.

Morselskap	Anskaffelses- kost pr 01.01.	Tilgang	Avgang	Årets av- skrivninger	Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.	Bokført verdi pr 31.12.	Herav anlegg under utførelse
Vann og avløp felles							
Bygningsmessige anlegg	3 475	0	0	153	1 358	2 117	0
Utearealer, plasser ol.	100	0	0	5	40	60	0
Maskiner og anlegg	199	0	0	11	184	16	0
Person-, vare- og lastebiler	4 702	0	0	343	3 680	1 022	0
Transport- og anleggsmaskiner	1 120	0	0	110	211	909	0
Utstyr og inventar	1 830	33	0	110	1 457	405	0
Verktøy og tekniske installasjoner	5 917	2 095	0	90	5 181	2 831	2 123
Edb-utstyr oa. kontormaskiner	3 996	698	0	600	1 618	3 075	83
Sum vann og avløp felles	21 339	2 825	0	1 421	13 731	10 433	2 206
Administrasjon							
Bygningsmessige anlegg	26 925	1 595	0	917	7 192	21 328	0
Utearealer, plasser ol.	1 100	0	0	37	293	807	0
Person-, vare- og lastebiler	1 179	0	0	132	921	258	0
Utstyr og inventar	3 187	144	0	164	1 620	1 710	0
Verktøy og tekniske installasjoner	13 303	0	0	892	7 124	6 179	0
Edb-utstyr oa. kontormaskiner	8 018	961	0	825	6 114	2 866	304
Sum administrasjon	53 712	2 700	0	2 966	23 264	33 148	304
Totalt	1 680 742	60 004	639	54 772	502 306	1 237 801	422 610

Fra 2021 er anlegg under utførelse inkludert i konto for ferdigstilte anlegg, og spesifisert pr anleggsgruppe i noten.

Avskrivninger av anlegg under utførelse starter når driftsmidlene er fullført og tas i bruk.

Selskapet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

- Bygninger, ledningsnett og uteanlegg	30 - 40 år
- Maskiner, utstyr, verktøy og inventar	10 - 15 år
- Transportmidler	8 år
- Edb og annet kontorutstyr	3 - 5 år

NOTE 6 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER (POSTER SOM ER SAMMENSLÅTT)

	2022	2021
Materialer og fremmedytelser	153	176
Frakt og transport	2 157	1 899
Lokaler og områder	28 972	15 601
Leie av maskiner, inventar ol.	127	75
Kjøp av verktøy, inventar og driftsmaterialer	8 014	8 843
Reparasjoner og vedlikehold	5 678	6 425
Fremmede tjenester	3 435	2 331
Kontorkostnad, telefon og porto	5 448	4 797
Transportmidler	824	561
Etterdrift deponi		
Driftskostnader belastet investeringer	-12 554	-13 326
Sum	44 282	29 052

Noter Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 7 - LANGSIKTIG GJELD

Opplysninger om lån fra kredittinstitusjoner

Långiver/lån nr.	Oppr. lån	Oppt. år/ siste avdrag	Restgjeld 1.1.22	Renter 2022	Innløsning/ Avdrag 2022	Restgjeld 31.12.22
Vann						
KBN-20060170 Vann	14 000	2006/2038	7 219	173	438	6 781
KBN-20060171 Vann	10 000	2006/2033	4 259	101	370	3 889
KBN-20080211 Vann	16 000	2008/2048	10 600	241	400	10 200
KBN-20080212 Vann	14 000	2008/2048	9 275	211	350	8 925
KBN-20090375 Vann	24 000	2009/2049	16 500	381	600	15 900
KBN-20100916 Vann	24 000	2010/2050	17 400	408	600	16 800
KBN-20110605 Vann	20 000	2011/2049	14 737	344	526	14 210
KBN-20130010 Vann	23 000	2013/2050	17 716	409	622	17 095
KBN-20130610 Vann	50 000	2013/2047	38 235	891	1 471	36 765
KBN-20140656 Vann	51 000	2014/2051	41 351	967	1 378	39 973
KBN-20150773 Vann	30 000	2016/2053	25 540	591	1 216	24 324
KBN-20160410 Vann	40 000	2016/2052	34 444	776	1 111	33 333
KBN-20160452 Vann	4 000	2016/2056	3 500	77	100	3 400
KBN-20170176 Vann	46 000	2017/2055	40 553	885	1 211	39 342
KBN-20180128 Vann	45 548	2018/2056	41 353	907	1 199	40 154
KLP 8317.5619367 vann	157 300	2020/2050	157 300	3 184	2 126	155 174
NIB 6393 Vann	107 017	2020/2050	107 017	2 085	1 427	105 590
KLP 83175788525 Vann	83 000	2020/2050	83 000	1 697	2 075	80 925
KBN-20210511 Vann	25 000	2021/2062	25 000	522	313	24 688
KLP 8317.6012571 Vann	1 860	2022/2055	0	29	28	1 832
KLP 8317.6012601 Vann	11 840	2022/2059	0	175	158	11 682
KBN-20220315 Vann	22 000	2022/2062	0	158	0	22 000
Sum			695 000	15 213	17 718	712 982
Avløp						
KBN-20030776 Avløp	16 219	2003/2023	2 321	24	1 547	774
KBN-20110606 Avløp	15 000	2011/2030	7 895	159	1 579	6 316
KBN-20130009 Avløp	20 000	2013/2045	15 313	337	1 250	14 063
KBN-20130611 Avløp	15 000	2013/2033	9 750	205	1 500	8 250
KBN-20140658 Avløp	30 000	2014/2041	23 333	515	2 222	21 111
KBN-20150775 Avløp	30 000	2016/2039	24 130	517	3 261	20 870
KBN-20160400 Avløp	110 000	2016/2053	98 108	2 056	5 946	92 162
KBN-20160454 Avløp	18 000	2016/2049	15 818	334	1 091	14 727
KBN-20170174 Avløp	11 000	2017/2046	9 672	211	759	8 914
KBN-20170175 Avløp	57 000	2017/2052	51 300	1 082	3 257	48 043
KBN-20180129 Avløp	98 833	2018/2048	90 597	1 992	6 589	84 008
NIB438232 Avløp	40 000	2020/2042	40 000	741	2 000	38 000
KBN-20210512 Avløp	20 000	2021/2041	20 000	411	1 000	19 000
KBN-20220151 Avløp	14 120	2022/2042	0	207	353	13 767
KLP 8317.6012555 Avløp	6 880	2022/2062	0	106	86	6 794
Sum			408 238	8 897	32 440	396 798
KLP 8317.53.54282	40 000	2014/2044	32 000	722	2 667	29 333
Sum total			1 135 237	24 832	52 825	1 139 113

Rentekostnader inngår i finanskostnad.

Deltakerkommunene Hamar, Stange, Ringsaker og Løten har stilt garantier for selskapets gjeld gjennom selskapsavtalen. Garantiansvaret følger den enkelte kommunes eierandel. Som redegjort for i note 10 så skulle eierandelene, i tråd med selskapsavtalen, vært justert i 2021.

	Eierandel	Garantiansvar
Hamar kommune	52 %	592 339
Stange Kommune	21 %	239 214
Ringsaker kommune	20 %	227 823
Løten Kommune	7 %	79 738
Total lånesaldo HIAS IKS pr 31.12.2022	100 %	1 139 113

Noter
Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 8 - SKATT

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2022	2021
Betalbar skatt	-	-3
endring fra forrige år	-	-
Endring i utsatt skatt	-	-
Sum skattekostnad	-	-3
 Beregning av årets skattegrunnlag:		
Resultat før skattekostnad	-	1
Permanente forskjeller	-	-
Anvendelse av fremførbart underskudd	-	-
Endring i midlertidige forskjeller	-	-
Årets skattegrunnlag	-	1
 Oversikt over midlertidige forskjeller:		
Fordringer		
Varer		
Anleggsmidler		
Avsetning etter god regnskapsskikk		
Pensjoner		
Gevinst- og tapskonto		
Sum midlertidige forskjeller		
Underskudd til fremføring		
Sum grunnlag for utsatt skattefordel		
Utsatt skatt 22 %	-	-

Det foreligger ingen midlertidige forskjeller.

Selskapet er kun skattepliktig for sin næringsvirksomhet. Selskapets hovedvirksomhet skjer til selvkost, og er ikke skattepliktig.

NOTE 9 - EGENKAPITAL

	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.	20 000	147 809	167 809
Årets resultat		-8 809	-8 809
Egenkapital pr 31.12.	20 000	139 000	159 000

NOTE 10 - INVESTERING OG FINANSIERING

	2022	2021
Investering i varige driftsmidler	60 766	152 124
Utlån, kjøp av aksjer og andeler	-	-
Sum investeringer	60 766	152 124

	2022	2021
Opptak av lån	56 700	128 000
Egenkapitalfinansierte investeringer	4 066	24 124
Sum finansiering	60 766	152 124

NOTE 11 - INVESTERING I AKSJER OG ANDELER

Selskapet eier 1,03 % av aksjene i Hias How2o AS. Aksjene er bokført til anskaffelseskost. Det har ikke vært noen vesentlige transaksjoner mellom selskapene i 2022.

Noter Hias IKS

Tall i hele tusen

NOTE 12 - BUNDNE MIDLER

I bankinnskudd og kontanter inngår bundne skattetrekksmidler med 2 507

NOTE 13 - INNSKUDDSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Innskuddshavere i Hias IKS pr 31.12. er:	Eierandei	Stemmeandei
Hamar kommune	52 %	52 %
Stange kommune	21 %	21 %
Ringsaker kommune	20 %	20 %
Løten kommune	7 %	7 %
Totalt	100 %	100 %

I henhold til selskapsavtalen skal eierandeler justeres minst hvert 5. år. Justering skal baseres på eiernes andel av omsetningen i siste års regnskap med mindre eierne kommer frem til en annen avtale. En slik justering skulle vært gjennomført i 2021, men eierkommunene har så langt valgt å avvente igangsettelse av prosess for endring. Dette innebærer derfor at rapportert eierandel fortsatt er basert på omsetning i 2015.

NOTE 14 - SELVKOSTFOND

Virksomheten er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter og skal være til selvkost etter "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester".

Oversikt over selvkostfond og selvkostresultater for det enkelte selvkostområde:

	Vann	Avløp	Totalt
Saldo selvkostfond per 01.01.	-3 138	-2 367	-5 505
Årets selvkostresultat	-14 857	-13 351	-28 208
Kalkulatoriske renter på selvkostfond	-374	-320	-694
Saldo selvkostfond per 31.12.	-18 368	-16 038	-34 407

Kalkulasjonsrente selvkost utgjør 3,54 %

Til Representantskapet i Hias IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Hias IKS som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik

internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Gjøvik, 14. mars 2023
Deloitte AS

Thomas Hagen Alm
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Thomas Hagen Alm

Statsautorisert revisor

På vegne av: Deloitte AS

Serienummer: UN:NO-9578-5999-4-1419315

IP: 217.173.xxx.xxx

2023-03-23 13:04:03 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>